

Γλώσσες και θρησκείες

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- ότι οι άνθρωποι μιλούν διαφορετικές γλώσσες και έχουν διαφορετικές θρησκείες

Γλώσσες

Αγαπώ τους φίλους μου	(ελληνικά)
I love my friends	(αγγλικά)
Io amo i miei amici	(ιταλικά)
J'aime mes amis	(γαλλικά)
父と母が大好きです	(ιαπωνέζικα)

Ας συζητήσουμε για την ανάγκη που έχουν οι άνθρωποι να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, τις επιθυμίες και τις απόψεις τους σε όποιο σημείο του πλανήτη μας κι αν κατοικούν.

Όλοι οι κάτοικοι της Γης—λευκοί, μαύροι, κίτρινοι— σε όλες τις ηπείρους ζουν σε μικρές ή μεγάλες κοινωνίες, μέσα στις οποίες επικοινωνούν και συνεργάζονται για μια αρμονική **συμβίωση**. Κάθε ομάδα ανθρώπων έχει διαμορφώσει κοινά στοιχεία επικοινωνίας, με τα οποία εκφράζονται τα συναισθήματα, οι επιθυμίες και οι ανάγκες της ζωής.

Η γλώσσα είναι το μέσο επικοινωνίας με το οποίο οι άνθρωποι συνεννοούνται, ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες, διαδίδουν τη γνώση, τα γράμματα, τις τέχνες και αναπτύσσουν τον πολιτισμό. Όλοι οι λαοί της Γης δεν μιλούν την ίδια γλώσσα. Έχει υπολογιστεί ότι συνολικά μιλούν περίπου 2.800 γλώσσες. Από αυτές άλλες ομιλούνται από εκατομμύρια ανθρώπους και άλλες από μικρές ομάδες.

Ανάφερε ποιες είναι οι κυριότερες γλώσσες που χρησιμοποιούν σήμερα οι άνθρωποι, για να επικοινωνούν σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ας συζητήσουμε μαζί για τη γλώσσα που χρησιμοποιούσαν οι παραμεσόγειοι λαοί, για να επικοινωνούν κατά την αρχαιότητα.

Θρησκείες

Σχεδόν όλοι οι άνθρωποι έχουν την ανάγκη να επικοινωνούν με τον Θεό. Οι σπουδαιότερες θρησκείες είναι ο χριστιανισμός, ο μωαμεθανισμός ή ισλαμισμός, ο βουδισμός, ο κομφουκιανισμός και ο ιουδαϊσμός.

Εικόνα 19.1: Η Αγία Τριάδα, έργο του Ρώσου αγιογράφου Αντρέι Ρουμπλιόφ

Τούρκος εσύ κι εγώ Ρωμιός
κι εσύ λαός κι εγώ λαός,
εγώ Χριστό κι εσύ Αλλάχ,
όμως κι οι δυο μας «αχ και βαχ».

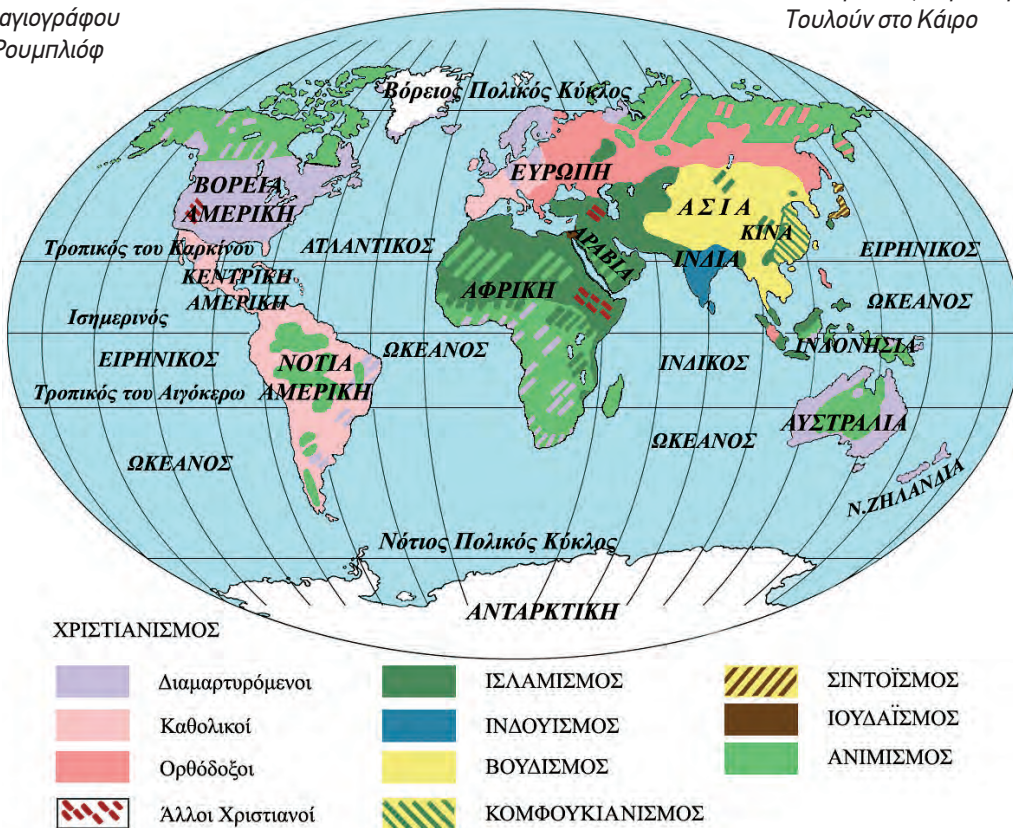
Μουσική Απ. Καλδάρα

Στίχοι Πυθαγόρα

Απόσπασμα από το μουσικό έργο «Μικρά Ασία»

Εικόνα 19.2: Ο μιναρές του τεμένους Αχμάντ Ιμπν Τουλούν στο Κάιρο

Εικόνα 19.3: Κατανομή των θρησκειών στη Γη

Μελετήστε τον χάρτη κατανομής των πιο διαδεδομένων θρησκειών στον κόσμο και βρείτε ποια θρησκεία επικρατεί σε κάθε ήπειρο.

Η θρησκεία ενός λαού επιδρά στον τρόπο ζωής, στη μορφή της οικογένειας, στις κοινωνικές σχέσεις, στις διατροφικές συνήθειες, στα ήθη και στα έθιμά του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζονται ο πολιτισμός και η οικονομία κάθε λαού. Για παράδειγμα, στις μουσουλμανικές χώρες της Βόρειας Αφρικής, ενώ οι κλιματικές συνθήκες το επιτρέπουν, δεν καλλιεργούνται αμπέλια, επειδή η θρησκεία αυτή δεν επιτρέπει την οινοποίηση.

Το περιεχόμενο κάθε θρησκείας διαμορφώνει ήθος και τρόπο ζωής. Με τη θρησκεία δημιουργείται πολιτισμός και παράγονται αξίες, όπως είναι η ισότητα, η δικαιοσύνη και η αδελφσύνη. Επιπλέον ένα σημαντικό έργο που έχει επιτελέσει μέχρι τώρα η θρησκεία είναι η διάσωση της παλαιότερης λογοτεχνίας και των αρχαίων κειμένων από τους μοναχούς των μοναστηριών.

Κεφάλαιο 19ο

Οι άνθρωποι μερικές φορές κάνουν κακή χρήση του περιεχομένου της θρησκείας και τη χρησιμοποιούν σαν όπλο εναντίον των αντιπάλων τους και σαν μέσο για να εξυπηρετούν τα συμφέροντά τους. Ο θρησκευτικός φανατισμός οδηγεί σε υπερβολές, καταστροφές, στην απώλεια της ζωής των ανθρώπων, ακόμη και σε πολέμους εμφύλιους ή πολέμους μεταξύ διαφορετικών κρατών. Τέτοια φαινόμενα υπάρχουν πολλά στην ιστορία, όπως ο θάνατος στην πυρά κατά τον Μεσαίωνα, η Ιερά Εξέταση, οι Σταυροφορίες, το Τζιχάντ των Μουσουλμάνων (θρησκευτικός πόλεμος για τη διάδοση του ισλάμ) κ.ά.

Εικόνα 19.4:
Η μονή του Αρκαδίου

Προσπάθησε να θυμηθείς από την ιστορία κι άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες οι άνθρωποι με την πίστη τους έχουν κάνει τον κόσμο καλύτερο ή με τον φανατισμό τους έχουν φέρει την καταστροφή.

Όλοι οι άνθρωποι έχουμε υποχρέωση να σεβόμαστε τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των συνανθρώπων μας κι ας είναι διαφορετικές από τις δικές μας. Η αποδοχή και ο σεβασμός της θρησκείας των άλλων λαών λέγεται **ανεξιθρησκία**. Το Σύνταγμα της Ελλάδας υποστηρίζει την ανεξιθρησκία σε ξεχωριστό άρθρο του.

Συζητήστε γιατί είναι ανάγκη να υπάρχει ανεξιθρησκία σε κάθε χώρα του κόσμου.

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Συμβίωση: κατάσταση κατά την οποία οι άνθρωποι ζουν μαζί, αλληλεξαρτώνται και συνεργάζονται

Ανεξιθρησκία: η αποδοχή και ο σεβασμός της θρησκείας των άλλων λαών

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

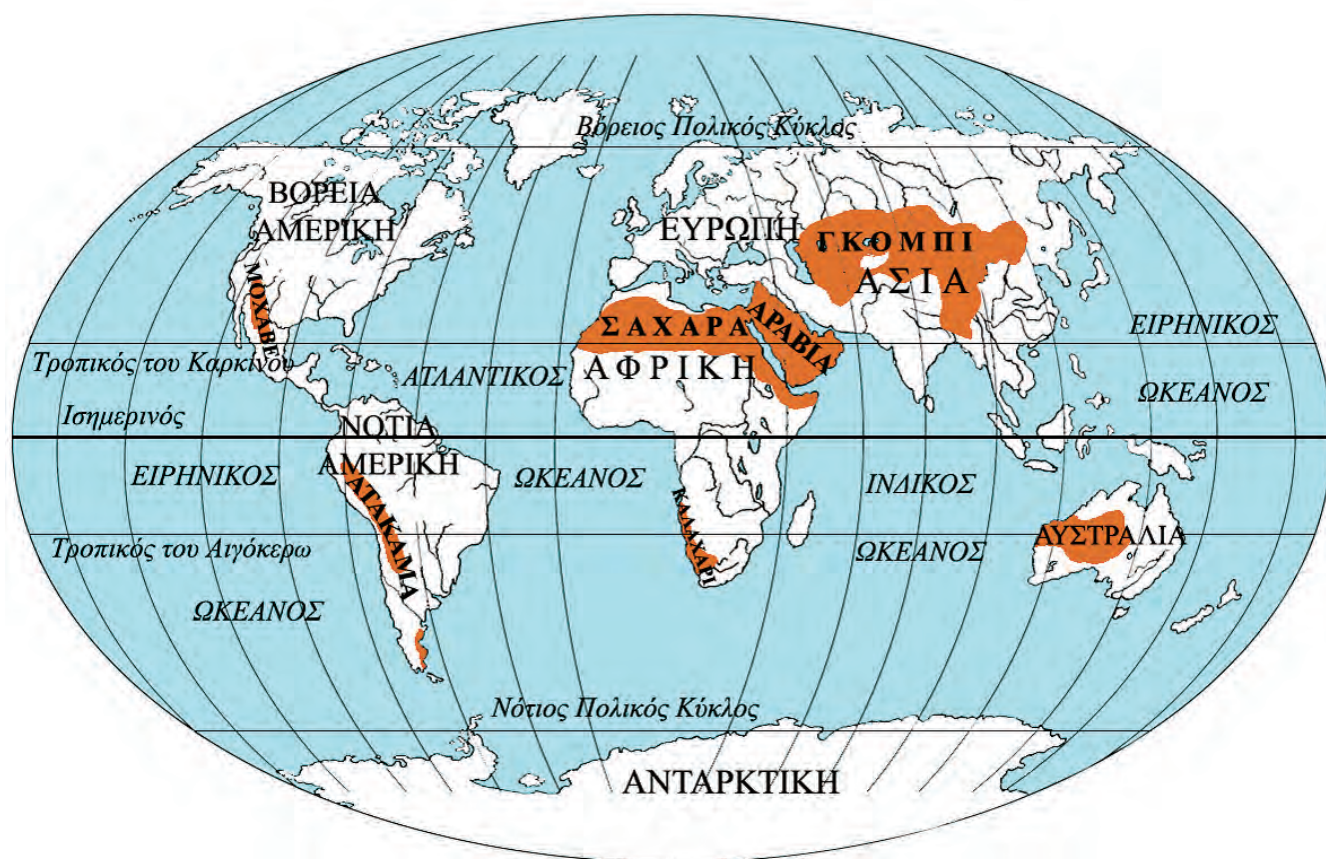
Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ιδρύθηκε το 1945 με σκοπό να προαγάγει την ειρήνη και τη συνεργασία ανάμεσα στους λαούς της Γης. Είναι ο μεγαλύτερος διεθνής οργανισμός. Αποτελείται από 184 μέλη και έχει την έδρα του στη Νέα Υόρκη. Τα Ηνωμένα Έθνη έχουν 16 εξειδικευμένα όργανα που ασχολούνται με τομείς όπως η Παιδεία (UNESCO), η γεωργία, η υγεία και η οικονομία. Σημαντικά όργανα του Ο.Η.Ε. είναι το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης και το Συμβούλιο Ασφαλείας, που ασχολούνται με προβλήματα τα οποία πολλές φορές ανακύπτουν στα κράτη-μέλη του.

Οι συγγραφείς

Η ζωή στην έρημο

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- για τις ερήμους της Γης
- για τη ζωή των ανθρώπων σε αυτές

Εικόνα 20.1: Οι μεγάλες έρημοι της Γης

Παρατηρήστε τον χάρτη της Γης και εντοπίστε τις ερήμους σε κάθε ήπειρο.

Οι ερημικές περιοχές καταλαμβάνουν το ένα τρίτο της επιφάνειας της Γης και βρίσκονται σε όλες τις ηπείρους. Η μεγαλύτερη έρημος του κόσμου είναι η Σαχάρα στην Αφρική, ενώ αρκετά μεγάλη είναι και η έρημος Γκόμπι στην Ασία. Οι έρημοι είναι εκτάσεις γης αμμώδεις ή βραχώδεις. Το ανάγλυφό τους μπορεί να περιλαμβάνει οροσειρές, οροπέδια, κορυφές ηφαιστείων, πεδιάδες ή και αποξηραμένες λίμνες. Είναι περιοχές που δέχονται πολύ λίγες βροχοπτώσεις, οι οποίες καθορίζουν τη χλωρίδα και την πανίδα. Έχουν επομένως αραιή ή καθόλου βλάστηση.

Κεφάλαιο 20^ο

Στις ερήμους μπορούμε να συναντήσουμε περιοχές όπου υπάρχει νερό και βλάστηση, οι οποίες λέγονται **οάσεις**. Χαρακτηριστικό φυτό της οάσης στην έρημο Σαχάρα είναι η χουρμαδιά, η οποία για να εξασφαλίσει την απαραίτητη υγρασία αναπτύσσει βαθιές ρίζες που φτάνουν και τα 30 μέτρα βάθους. Οι κάτοικοι της ερήμου παίρνουν από τη χουρμαδιά τους καρπούς και τα φύλλα της. Τα γέρικα δέντρα, όταν τα κόβουν, τα αξιοποιούν για την κατασκευή των σπιτιών τους. Τα ζώα της ερήμου είναι πολύ λίγα και έχουν μέτριες απαιτήσεις σε νερό. Συναντάμε έντομα και ερπετά, που κρύβονται στην άμμο και βγαίνουν τη νύχτα για να αναζητήσουν τροφή.

Στις ερήμους επικρατούν ακραίες συνθήκες διαβίωσης. Η διαφορά της θερμοκρασίας ανάμεσα στην ημέρα και τη νύχτα είναι πάρα πολύ μεγάλη. Στη Σαχάρα, για παράδειγμα, η θερμοκρασία την ημέρα ανέρχεται στους 70° Κελσίου, ενώ τη νύχτα πέφτει πολλές φορές στους 0° Κελσίου.

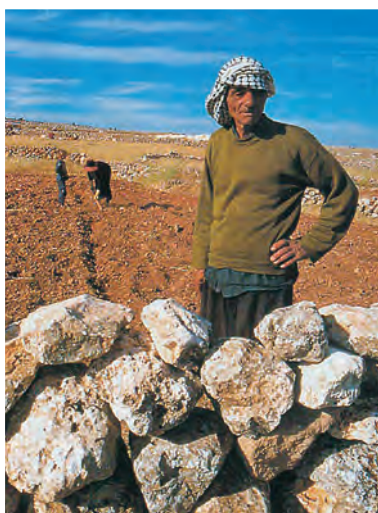
Ας συζητήσουμε πώς επιδρούν οι ισχυροί άνεμοι, που πνέουν στην έρημο, στη διάβρωση των βράχων και στη δημιουργία των «μετακινούμενων» αμμόλοφων.

Εικόνα 20.2: Βεδουίνος

Εικόνα 20.3: Η έρημος Σαχάρα

Εικόνα 20.4:
Βεδουίνος καλλιεργητής

Γίνε για λίγο ένας Βεδουίνος (κάτοικος της ερήμου) και περιγράψε ένα εικοσιτετράωρο της ζωής σου στην έρημο.

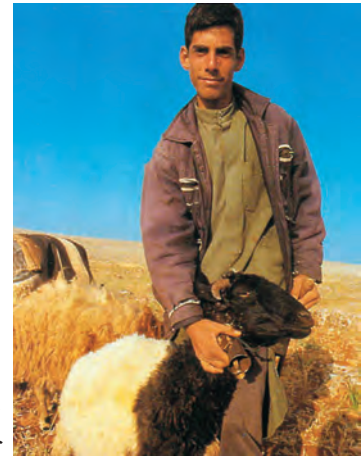
Οι φυλές που ζουν στις ερήμους συγκεντρώνονται στις οάσεις και ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Οι κτηνοτρόφοι είναι **νομάδες**, εκτρέφουν καμήλες και αιγοπρόβατα. Από τα ζώα αυτά παίρνουν το γάλα, το κρέας, το δέρμα και το μαλλί. Φορούν φαρδιά ανοικτόχρωμα ενδύματα, για να προστατεύονται από τη ζέστη. Οι γεωργοί κατοικούν σε σπίτια κατασκευασμένα από φοινικόκλαδα και καλλιεργούν σιτηρά και διάφορα λαχανικά.

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Όαση: περιοχή της ερήμου με νερό και βλάστηση

Νομάδες: κτηνοτρόφοι περιπλανώμενοι σε βοσκοτόπια

Εικόνα 20.5:
Βεδουίνος κτηνοτρόφος

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Χωριζόμαστε σε ομάδες, όσες είναι και οι έρημοι που εμφανίζονται στον χάρτη 20.1. Συγκεντρώνουμε πληροφορίες από εγκυκλοπαίδειες για την ύπαρξη νερού, τη χλωρίδα, την πανίδα και την πιθανότητα να κατοικούνται από διάφορες φυλές.

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Ο τρόπος ζωής στην έρημο αλλάζει

Με τις πρώτες δοκιμαστικές γεωτρήσεις το 1954 εντοπίστηκαν κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου στην περιοχή της Σαχάρας (κυρίως στη Λιβύη και στην Αλγερία). Αρκετοί κάτοικοι της ερήμου άφησαν τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και έγιναν εργάτες στις πετρελαιοπηγές με υψηλό μισθό. Από τα παραδοσιακά προϊόντα της ερήμου (δέρματα και μαλλί ζώων, φρούτα, αλάτι) μόνον οι χουρμάδες διατηρούν την εμπορική σημασία τους.

Ένας κλάδος που αναπτύσσεται είναι ο τουρισμός, αν και το υψηλό κόστος μετακίνησης και διαμονής δημιουργεί μεγάλα εμπόδια. Στη σύγχρονη εποχή τα καραβάνια με τις καμήλες έχουν καταργηθεί και οι διαδρομές που ακολουθούσαν υποκαθιστώνται από σύγχρονες οδικές αρτηρίες, στις οποίες η κυκλοφορία γίνεται από συνήθη επιβατικά αυτοκίνητα.

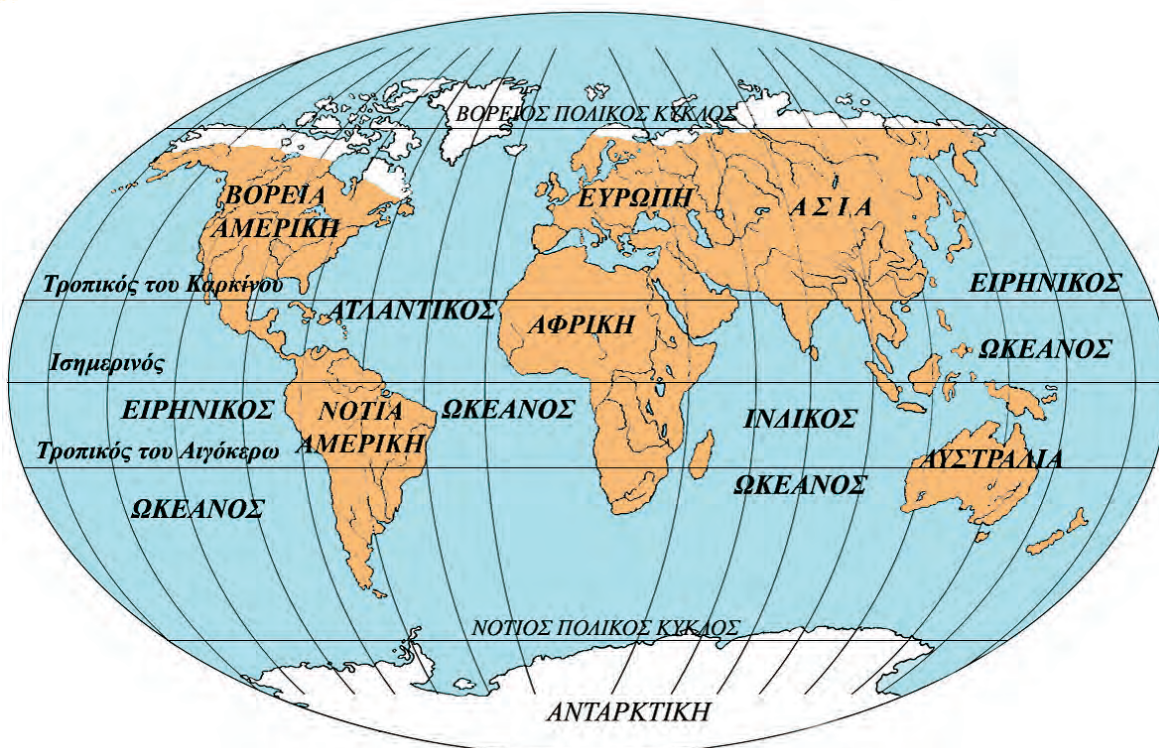
ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ ΜΠΡΙΤΑΝΝΙΚΑ

Η ζωή στις πολικές περιοχές

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- για τις πολικές περιοχές της Γης
- πώς οι κάτοικοι προσαρμόζονται στις δύσκολες συνθήκες των πολικών περιοχών

Οι πολικές περιοχές της Γης

Εικόνα 21.1: Παγκόσμιος χάρτης με τις πολικές περιοχές της Γης

Παρατηρήστε τον παγκόσμιο χάρτη και εντοπίστε τις πολικές περιοχές σε κάθε ήπειρο.

Βορειότερα από τον Βόρειο Πολικό Κύκλο και νοτιότερα από τον Νότιο Πολικό Κύκλο εκτείνονται οι πολικές περιοχές της Γης. Είναι περιοχές σκεπασμένες από πάγους, αφού οι ακτίνες του Ήλιου πέφτουν πάντα τελείως πλάγια πάνω σε αυτές και η θερμοκρασία είναι πολύ χαμηλή.

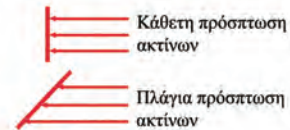
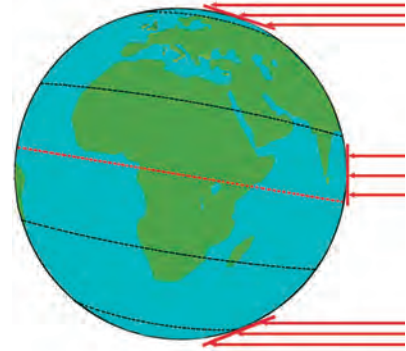
Η βόρεια πολική ζώνη καλύπτεται από τον Βόρειο Παγωμένο Ωκεανό (Αρκτικό Ωκεανό). Περιλαμβάνει τις βόρειες ακτές της Αμερικής, της Ασίας και της Ευρώπης και το νησί Γροιλανδία. Η νότια πολική ζώνη περιλαμβάνει την Ανταρκτική, η οποία από πολλούς θεωρείται ως η τέταρτη κατά σειρά μεγέθους ήπειρος και είναι ακατοίκητη.

Παρατήρησε την εικόνα 21.2 και προσπάθησε να εξηγήσεις το φαινόμενο της πολικής ημέρας και της πολικής νύχτας.

Ένα παράξενο φαινόμενο στις πολικές περιοχές είναι ότι η ημέρα και η νύχτα διαρκούν έξι μήνες η καθεμία. Είναι η **πολική ημέρα** και η **πολική νύχτα**. Όταν στην Αρκτική επικρατεί ημέρα, στην Ανταρκτική επικρατεί νύχτα και αντιστρόφως.

Στις πολικές περιοχές η θερμοκρασία κατεβαίνει πολλές φορές κάτω από τους -60°C . Η βλάστηση που αναπτύσσεται το καλοκαίρι μόνο για δύο μήνες (στις βόρειες πολικές περιοχές) είναι της τούνδρας και χαμηλότερα της τάιγκα.

Εικόνα 21.2: Η πρόσπτωση των ηλιακών ακτίνων

Θυμηθείτε από προηγούμενο μάθημα ποια είναι η βλάστηση της τούνδρας και της τάιγκα. Ποια ζώα ζουν στις πολικές περιοχές;

Εσκιμώοι και Λάπωνες

Εικόνα 21.3α:

Περιοχές όπου ζουν οι Εσκιμώοι

Εικόνα 21.3β:

Περιοχές όπου ζουν οι Λάπωνες

Παρατηρήστε τους χάρτες και ονομάστε τις περιοχές όπου ζουν οι κάτοικοι των αρκτικών περιοχών, δηλαδή οι Εσκιμώοι και οι Λάπωνες.

Οι Εσκιμώοι κατόρθωσαν να επιβιώσουν στο τόσο δύσκολο περιβάλλον αναπτύσσοντας έναν αξιοθαύμαστο τρόπο ζωής. Είχαν στη διάθεσή τους μόνο δέρματα, κόκαλα ζώων και ξύλο. Με τα δέρματα κατασκεύασαν ενδύματα και με τα κόκαλα και το ξύλο διάφορα εργαλεία. Είναι κυνηγοί και ψαράδες. Κυνηγούν τη φώκια και τρέφονται με το κρέας της, φωτίζονται και θερμαίνονται καίγοντας το λίπος της και ντύνονται με ρούχα που φτιάχνουν από το δέρμα της. Κατασκευάζουν τις βάρκες τους (καγιάκ) από το δέρμα της φώκιας ή από ξύλο. Για τα σπίτια τους (ιγκλού) χρησιμοποιούν κύβους παγωμένου χιονιού, το μόνο υλικό που υπάρχει άφθονο στις αρκτικές περιοχές. Οι κατασκευές αυτές τους προστατεύουν από το δριμύ ψύχος.

Κεφάλαιο 21ο

Οι Εσκιμώοι χρησιμοποιούν πολλές λέξεις για να εκφράσουν την έννοια του χιονιού. Ας εξηγήσουμε γιατί.

Οι Λάπωνες ζουν στη Βόρεια Ευρώπη. Έχουν συνδέσει τη ζωή τους με τους τάρανδους, από τους οποίους παίρνουν το κρέας και το γάλα για τροφή. Το δέρμα τους το χρησιμοποιούν για ρούχα και σκηνές.

Καθώς οι τάρανδοι μετακινούνται, για να βρουν τροφή σε περιοχές που δεν είναι καλυμμένες από πάγο, οι Λάπωνες τους ακολουθούν σε ατέλειωτα ταξίδια.

Εικόνα 21.4: Λάπωνας στο ταξίδι του

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Πολική ημέρα: η διάρκεια των έξι μηνών, κατά την οποία ο Ήλιος φωτίζει τις πολικές περιοχές της Γης

Πολική νύχτα: η διάρκεια των έξι μηνών, κατά την οποία οι πολικές περιοχές της Γης δε φωτίζονται από τον Ήλιο.

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Ας χωριστούμε σε δύο ομάδες, τους Εσκιμώους και τους Λάπωνες. Θα συγκεντρώσουμε (από πηγές που διαθέτουμε) περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή αυτών των δύο φυλών.

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Ποιοι είναι οι Λάπωνες

Οι Λάπωνες κατοικούν στα βόρεια της Φινλανδίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας και της Ρωσίας. Δε γνωρίζουμε ακριβώς από πού ήρθαν. Πολλοί επιστήμονες υποστηρίζουν ότι κατάγονται από τη Σιβηρία, ενώ άλλοι ότι έχουν έρθει από την Κεντρική Ευρώπη (Άλπεις).

Άρχισαν να ασχολούνται με τη λογοτεχνία στις αρχές του 19ου αιώνα. Τα θέματά τους τα αντλούσαν από τη φύση του αρκτικού βορρά και από τον αγώνα τους να επιβεβαιώσουν την πολιτιστική τους ταυτότητα και να υπερασπίσουν το δικαίωμα της ύπαρξής τους.

Σχεδόν όλοι οι Λάπωνες είναι δίγλωσσοι. Μιλούν και τη λαπωνική γλώσσα και την επίσημη γλώσσα της χώρας στην οποία κατοικούν.

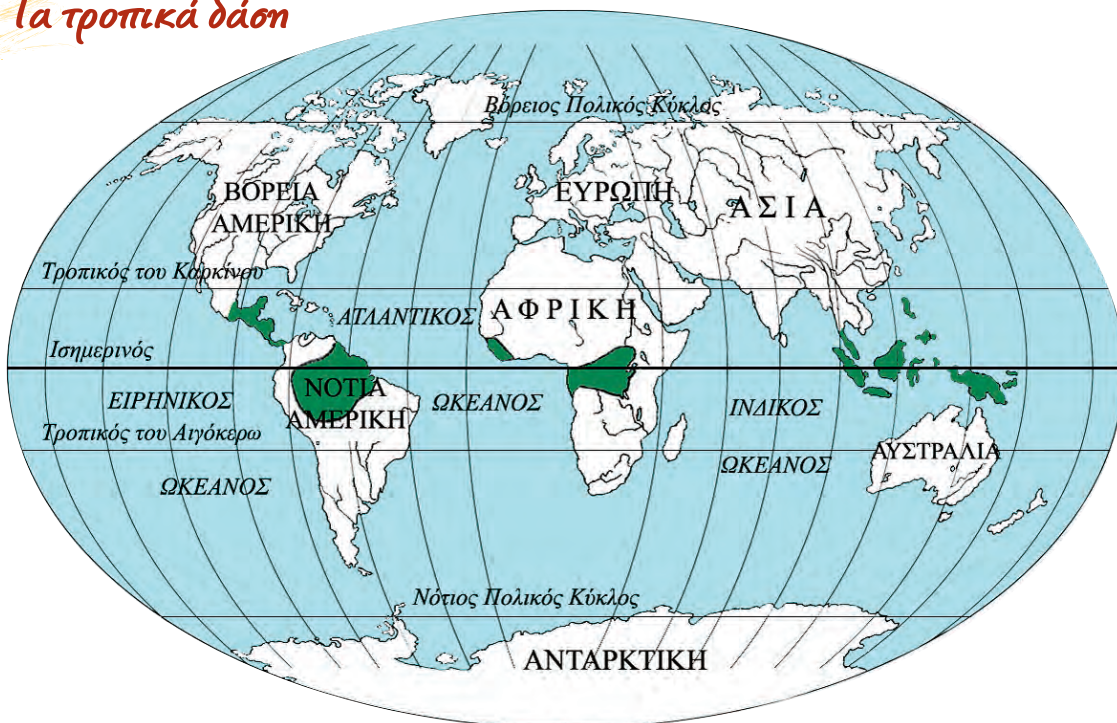
ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ ΜΠΡΙΤΑΝΝΙΚΑ

Η ζωή στα τροπικά δάση

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- για τα τροπικά δάση της Γης
- πώς οι κάτοικοι προσαρμόζονται στις συνθήκες αυτών των περιοχών

Τα τροπικά δάση

Εικόνα 22.1: Τα τροπικά δάση της Γης

Παρατηρήστε τον παγκόσμιο χάρτη και εντοπίστε τις περιοχές των τροπικών δασών σε κάθε ήπειρο.

Τα τροπικά δάση εκτείνονται στην τροπική ζώνη, κυρίως γύρω από τον Ισημερινό. Στις περιοχές αυτές οι βροχοπτώσεις είναι συνεχείς και η θερμοκρασία κυμαίνεται από 20° έως 30° C καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Στα τροπικά δάση συναντάμε δέντρα πλατύφυλλα, επίφυτα φυτά (προσκολλώνται στα κλαδιά και στους κορμούς των δέντρων), καθώς επίσης θάμνους και πόες.

Οι συνθήκες που επικρατούν εδώ δημιουργούν ένα ιδανικό περιβάλλον για την ανάπτυξη των φυτών. Τα φυτά των τροπικών δασών δεν σταματούν ποτέ την ανάπτυξή τους και δεν χάνουν τα φύλλα τους. Τα δέντρα μεγαλώνουν σε διαφορετικά ύψη, μέχρι και στα 50 μ. ακόμη. Έχουν πολύ πυκνό φύλλωμα, το οποίο εμποδίζει τις ακτίνες του Ήλιου να φθάσουν στο έδαφος, με αποτέλεσμα αυτό να είναι πάντα υγρό και σκεπασμένο από σάπια φύλλα. Οι θρεπτικές ουσίες, που προέρχονται από την αποσύνθεση των φύλλων, απορροφώνται από τις ρίζες των δέντρων.

Κεφάλαιο 22ο

Όσο απομακρυνόμαστε από τον Ισημερινό, συναντάμε τροπικά δάση φυλλοβόλων δέντρων, στα οποία οι βροχοπτώσεις σημειώνονται κυρίως έπειτα από περίοδο παρατεταμένης ξηρασίας. Η περίοδος των βροχοπτώσεων αποκαλείται υγρή περίοδος των μουσώνων.

Θυμηθείτε από προηγούμενο μάθημα ποια είναι τα ζώα των τροπικών περιοχών.

Τα ζώα των τροπικών δασών είναι πολυάριθμα. Μια μεγάλη ποικιλία εντόμων, αραχνοειδών, φιδιών και πουλιών συμπληρώνει τον πληθυσμό των μικρών και μεγάλων ζώων που ζουν στα τροπικά δάση της Γης.

Οι Πυγμαίοι

Οι Πυγμαίοι είναι μία φυλή της Κεντρικής Αφρικής. Το ύψος τους δεν ξεπερνά το 1.45 μ. και το βάρος τους τα 40 κιλά. Τρέφονται από το κυνήγι (πουλιά, αγριογούρουνα, αντιλόπες κ.ά.) και με καρπούς, ρίζες, φρούτα, μανιτάρια, μέλι κ.ά.

Κατασκευάζουν τις καλύβες τους, τα κρεβάτια τους και αντικείμενα καθημερινής χρήσης από τα κλαδιά και τα φύλλα των δέντρων. Παίρνουν από το δάσος ό,τι χρειάζονται και σε ποσότητα μόνον όση χρειάζονται. Ζουν σε μικρές ομάδες και επικοινωνούν μεταξύ τους με τύμπανα που κατασκευάζουν από δέρματα ζώων. Κάνουν τις δουλειές τους πολύ νωρίς το πρωί ή αργά το βράδυ, όταν δεν κάνει πολλή ζέστη και δεν έχει πολλή υγρασία. Πολύ συχνά αλλάζουν περιοχή, όταν δεν βρίσκουν τροφή (περίπου κάθε δύο μήνες).

Εικόνα 22.2: Νεγκρίτος - Πυγμαίοι

Οι Μπαντού

Οι Μπαντού ζουν στην Αφρική και είναι γεωργοί. Επειδή το έδαφος των τροπικών δασών είναι φτωχό σε θρεπτικά συστατικά, έχουν βρει έναν δικό τους τρόπο να το καλλιεργούν. Κάθε δύο χρόνια καίνε τα δέντρα μικρών περιοχών του δάσους, για να αυξήσουν τα θρεπτικά συστατικά του εδάφους, δημιουργώντας έτσι νέα χωράφια. Δηλαδή δημιουργούν νέες περιοχές στο δάσος για να καλλιεργούν, όπου μεταφέρουν και τα χωριά τους. Φυτεύουν μανιόκ, από το οποίο παρασκευάζουν το ψωμί τους, καλαμπόκι, μπανάνες και άλλα φυτά.

Εικόνα 22.3: Μπαντού στη Μοζαμβίκη

Οι Πυγμαίοι λένε ότι είναι «τα παιδιά του δάσους». Γιατί αποκαλούν έτσι τους εαυτούς τους; Θα αποκαλούσατε κι εσείς το ίδιο και τους Μπαντού; Δικαιολογήστε τη γνώμη σας.

Εικόνα 22.4: Έρημος

Εικόνα 22.5: Τροπικό δάσος

Γνωρίζουμε ότι οι κλιματικές συνθήκες (θερμοκρασία, υγρασία, βροχοπτώσεις κ.ά.) επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων στις ερήμους και στις πολικές περιοχές. Στα τροπικά δάση η βλάστηση είναι εκείνη που δυσκολεύει τη ζωή των ανθρώπων.

Ας συζητήσουμε ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος από τη βλάστηση των τροπικών δασών.

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Ας χωριστούμε σε δύο ομάδες: στους Πυγμαίους και στους Μπαντού. Θα συγκεντρώσουμε από τις πηγές μας περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή αυτών των δύο φυλών.

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Τροπικά δάση

«Η ζέστη γινόταν ανυπόφορη στη διάρκεια της μέρας και η φασαρία από τις μαϊμούδες και τα πουλιά μπορούσε να τρελάνει άνθρωπο. Οι κροκόδειλοι παρέμεναν ακίνητοι επί ώρες στις ξέρες, με τα σαγόνια τους ανοικτά για να πιάνουν πεταλούδες. Κοντά στα εγκαταλειμμένα αγροτόσπιτα φαινόταν τα σπαρμένα με καλαμπόκι χωράφια με ολοζώντανα σκυλιά που γάβγιζαν στο πέρασμα των πλεούμενων κι ακόμα και στα έρημα μέρη υπήρχαν παγίδες για ταπίρους* και δίχτυα για ψάρεμα που στέγνωναν στον ήλιο, αλλά πουθενά δε φαινόταν ψυχή (στις όχθες του ποταμού Μαγδαλένα, Νότια Αμερική).

«Ο Στρατηγός μες τον Λαβύρινθό του», Γκαμπριέλ Γκαρθία Μάρκες

* είδος ζώου των τροπικών δασών